

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Valintaesitys

Lapin startup-hautomo ja -ekosysteemi

Lapin ammattikorkeakoulu Oy (päähakija), Lapin yliopisto, Kemin Digipolis Oy, Rovaniemen kaupunki, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä

7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

1.10.2023 – 31.2.2026

Hankkeen sisältö

Startupeilla tarkoitetaan yleensä nuoria, voimakkaan kasvuhakuisia yrityksiä, joiden tarkoituksena on kehittää ja tuoda markkinoille uusia, innovatiivisia tuotteita tai palveluita. Startupeilla on potentiaalia olla merkittäviä innovaatioiden kehittäjiä, työpaikkojen luoja, elinkeinoelämän uudistajia ja taloudellisen kasvun ajureita.

Suomesta on viime vuosina noussut merkittäviä startup-yrityksiä, ja maahan on saatu paljon startupien kasvurahaa. Lapissa startup-toiminta on kuitenkin ollut vähäistä. Tarve kasvuhakuisten ja kansainvälistymiseen pyrkivien yritysten tukemiselle on tuotu esiin mm. useissa maakunnan kehittämislinjauksissa.

Startupien tavoitteena on voimakas kasvu. Tämän onnistuminen edellyttää tukipalveluiden, osaamisen ja rahoituksen saatavuutta sillä alueella, josta ne ponnistavat. Käsillä oleva hanke vastaa tähän tarpeeseen perustamalla Rovaniemelle ja Kemi-Tornioon monialaisen startup-yrityshautomon sekä käynnistämällä alueellisen startup-ekosysteemin toiminnan.

Startup-hautomoiden ideana on tarjota yritysideoille kehittäjille tukea esim. liiketoimintamallin kehittämiseen, idean toimivuuden arviointiin, rahoitukseen saamiseen ja yrittäjävalmiuksiin. Hankkeessa perustettava, Rovaniemellä ja Kemi-Torniossa sekä verkossa toimiva startup-hautomo on monialainen ja sen läpileikkaavina teemoina ovat vihreä siirtymä ja digitalisaatio.

Startup-ekosysteemi on alueellinen yhteistyöverkosto, joka tukee startupien syntymistä sekä kehittymistä. Sen ytimessä ovat yrittäjyydestä kiinnostuneet ihmiset ja innovaattorit sekä jo perustetut startup-yritykset. Ekosysteemin kuuluu lisäksi muita yrityksiä, korkeakouluja, oppi- ja tutkimuslaitoksia, yritysten tuki- ja kehittämisspalveluita, rahoittajia, sijoittajia sekä alueellisia päättäjiä. Toimivalle startup-ekosysteemille tyypillistä on toimijoiden keskinäinen yhteistyö, avoimuus ja luottamus, tiedon ja osaamisen jakaminen sekä epäonnistumisen näkeminen uutena mahdollisuutena. Tällaisissa ekosysteemissä on saatavilla asiantuntemusta, tukea, mentorointia ja rahoitusta, jotka tukevat startupien kehittymistä.

Lapin toimintaympäristö asettaa haasteita startup-yrittäjyydelle. Lapissa on pitkät välimatkat, suuri määrä pieniä yrityksiä ja pienehkö väkiluku. Maakunnan startup-kulttuuri on vähäistä ja yksityinen pääomarahoitusta niukkaa. Maakunnan haasteiden – ja mahdollisuuksien – vuoksi hanke käynnistyy tarpeiden ja toimintaympäristön analyysillä ja vastaavien alueiden startup-toiminnan benchmarkkauksella. Näiden avulla luodaan alustava konsepti startup-hautomon ja -ekosysteemin toiminnasta. Konsepti on pohjana hautomon ja ekosysteemin kohde- ja sidosryhmien

kanssa tehtävälle yhteiskehittämiselle, jossa luodaan hautomon ja ekosysteemin toimintamalli. Ekosysteemi-yhteistyötä ja hautomotoimintaa kehitetään sidosryhmien kanssa pilotoimalla. Hautomon ja ekosysteemin tunnettuutta rakennetaan hankkeessa pitkäjänteisesti.

Yksi hankkeen tavoitteista on myös houkutella alueelle yksityistä pääomaa ja sijoittajia. Lisäksi hankkeessa käynnistetään esisiemenrahasto, joka tukee startup-yrittäjiksi pyrkiviä opiskelijoita.

Startup-kulttuurin ja -ekosysteemin luominen on pitkäjänteistä työtä. Hankkeen tarkoituksena on luoda vakaa pohja Lapin startup-kulttuurin kehittymiselle. Tätä varten hankkeessa painotetaan startup-ekosysteemin ja hautomotoiminnan vakiinnuttamista ja toiminnan jatkumista ilman ulkopuolista rahoitusta.

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen päätavoitteet ovat lappilaisen startup-hautomon perustaminen ja vakiinnuttaminen Rovaniemelle ja Kemi-Tornioon ja soveltuvin osin verkkoon sekä lappilaisen startup-ekosysteemin rakentaminen ja vakiinnuttaminen.

Konkreettisia toimenpiteitä / työpaketteja

TP1 Lappilaisen startup-hautomon ja -ekosysteemin konseptointi

- Nykytilan ja tarpeiden analyysi
- Benchmarking
- Alustava konseptointi (palvelu, tilat, tapahtumat, rahoitusmalli, yhteisöllisyyden luomisen keinot)

TP2 Lappilaisen startup-hautomon pilotointi ja vakiinnuttaminen

- Startup-hautomon kohde- ja sidosryhmien koonti ja yhteiskehittäminen
- Hautomon kehittäminen pilotoimalla
- Hautomon vakiinnuttaminen
- Startup-rahoituksen edistäminen ja alueellisen esisiemenrahaston käynnistäminen

TP3 Startup-hautomon brändäys ja markkinointi

TP4 Startup-ekosysteemin pilotointi ja vakiinnuttaminen

- Startup-ekosysteemin sidosryhmien koonti ja yhteiskehittäminen
- Kartoitetaan soveltuvia tilaratkaisuita ja palvelumalleja
- Startup-ekosysteemin kehittäminen pilotoimalla
- Startup-ekosysteemin vakiinnuttaminen

TP5 Hankkeen hallinto ja viestintä

Hautomon alustava suunnitelma:

- Hautomolla on yritystoimintaa suunnitteleville yhteistilat Rovaniemellä ja Kemi-Torniossa. (Hankkeessa ei perusteta erillisiä toimitiloja yksittäisille yrityksille tai yrittäjyyttä suunnitteleville eikä hankita laitteita tms. yksittäisten henkilöiden käyttöön.) Hautomolla on tukimuotoja myös verkossa.

- Hautomon tuen piiriin valituille henkilöille ja tiimeille suunnitellaan heidän tarpeisiinsa soveltuvat tukimuodot. Nämä voivat olla liiketoimintamallin kehittelyä, laskelmien tekemistä, yrittäjävalmiuksien edistämistä, tukea idean validointiin, rahoitusvaihtoehtojen kartoittamista yms. Hankepartnerit tuottavat pilotoitavat palvelut ja tarvittaessa hyödynnetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Lisäksi hautomon osallistujille pyritään saamaan mentoreita sekä edistämään rahoituksen saamista idean kehitysvaiheeseen.

- Yrittäjyyttä suunnittelevien osaamisen, näkyvyyden ja kontaktien lisäämiseksi hautomossa toteutetaan tilaisuuksia, jotka tukevat mm. heidän verkostoitumistaan rahoittajien, yrityskehittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toimialoja ei rajata, mutta pyritään edistämään erityisesti pohjoisen ympäristön, nousevien liiketoiminta- alojen (esim. hyvinvointi, liikunta, kiertotalous, teknologia, pelit) sekä kaksoissiirtymän mahdollisuuksia hyödyntävää liiketoimintaa ja Lapin älykkään erikoistumisen strategian painopisteitä.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannusarvio

Palkkakustannukset	590 852 €
Flat rate 40% kehittäminen	236 341 €
Nettokustannusarvio yhteensä	827 193 €

Rahoitussuunnitelma

	Yhteensä €	Osuus %
Haettava EU- ja valtion rahoitus	661 756	80,00
Oma rahoitus	165 437	20,00
Rahoitussuunnitelma yhteensä	827 193	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeessa kehitetään Lapin erityispiirteisiin soveltuva startup-yrityshautomo ja startup- ekosysteemi. Lapissa on toteutettu useita startup-toiminnan tukemiseen liittyviä hankkeita. Tätä ennen ei ole kehitetty näin laajan konsortion voimin startup-toiminnan edellytyksiä maakunnassa. Lapissa ei tällä hetkellä ole monialaista startup-hautomotoimintaa, joka edistäisi lappilaisten yritysideoiden kehittämistä liiketoiminnaksi ja uusiksi yrityksiksi.

Hanke edistää JTF-suunnitelman toimintatyyppiä 3 ”Uusi tai uudistuva liiketoiminta (ml. yritysverkostojen kehittäminen, yrityskiihdyttämö- sekä hautomomallit) sekä yritysten jatkuvuus omistajavaihdoksin”.

Hankehakemus on arvioitu ja pisteytetty: 22 (65% enimmäispistemäärästä)

Rahoittajan esitys

Esitetään puollettavaksi.

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke on Lappi-sopimuksen, Uudistuva ja Osaava Suomi – ohjelman erityistavoitteen 7.1. sekä Lapin oikeudenmukaisen siirtymän suunnitelman mukainen kehittämishanke. Hankkeella tuetaan uuden yritystoiminnan syntymistä ja elinkeino- ja työllisyysmahdollisuuksia lappilaisen hautomomallin kautta. Tuen tavoitteena on kehittää, pilotoida ja vakiinnuttaa Lapin erityispiirteisiin soveltuva startup-yrityshautomo sekä laajemmin startup-yrittäjyyttä edistävä yhteistyöverkosto.